

2007 års höstmöte på Möja

Årets tema: BO – JOBBA – TRIVAS och HA KUL

Minnesanteckningar 2007-09-14

Mötet startade 11.30 när ordförande Sune Fogelström hälsade alla välkomna och därefter presenterade dagens program som hade syftet att få fler att vilja bo här. Framhölls också hur viktigt det är att tänka i positiv anda även om det ibland verkar svårt.

Det hade gått 35 år sedan SIKO höll sitt första höstmöte på Möja och en kort historik över de gångna åren presenterades där man också gjort jämförelser med samtida händelser i Sverige och internationellt. Anne Forslund avtackades med en varm applåd och en blomma när hon nu efter hela 27 år valt att lämna sitt uppdrag som sekreterare i SIKO.

Block A – BO I SKÄRGÅRDEN

Jan Olsén presenterade kort SIKO-undersökningen om befolkningsutveckling i skärgården och Värmdö kommuns befolkningsstatistik för skärgården jämfört med övriga kommunen. Det framgår tydligt att medelåldern i skärgården är betydligt högre än kommunen som helhet. Det råder brist på permanentboende i yrkesverksam ålder. Jobb finns, men fastighetspriserna är för höga för de flesta. Det behövs olika typer av bostäder och upplåtelseformer. Flera bostadsprojekt pågår för närvarande:

Blidö: Planprocess pågår liksom utredning för vatten och avlopp. Man upplever sig ha bra dialog med kommunen och hoppas att ett beslut om byggstart ska komma under 2008. Man planerar både hyresbostäder och äldreboende.

Svartsö: Finns två projekt, dels planeras bostadsrätter vid herrgårdspensionatet, dels driver man ett byggprojekt för hyreshus på en tomt mitt emot skolan. Planprocessen är igång.

Möja: Kommunen äger mark där man tidigare planerat äldreboende, idag ligger fokus på att i stället bygga hyresbostäder. Planprocessen pågår och förhoppningsvis blir det utställning 2008 för fastställande av detaljplan.

Sandhamn: Flera projekt pågår och har i vissa fall blivit för stort och ohanterbart. Man använder argument om hyresbostäder som draghjälp för att kunna bygga semesterby. Osämja har uppstått. Man diskuterar också sophantering som ett problem som måste lösas innan det går att bygga. Finns förslag på att använda försvarets mark för byggnation. Läget är just nu oklart på Sandhamn.

Runmarö: Har kommit längst. Borrar för vatten och hoppas ha utställningshandlingarna klara runt jul. Projektet har pågått 15-16 år. Skolan har minskat trots att barn pendlar ut till ön.

Nämdö: Kommunen äger markområde och planprocessen pågår. Ser ganska bra ut vad gäller byggandet. Finns idag 20 barn i området men skolan har lagts i malpåse och är prioritet ett nu. Man har annonserat på Blocket.se efter hyresgäster/barnfamiljer och fått många seriösa svar, men tillgängliga lägenheter saknas.

Ornö: Finns fler aktörer. Familjen Stenbock rustar upp hus och hyr ut till permanentboende. Finns två typer av boende, kooperativ och hyresrätt. Man har problem med protester från grannar. Eventuella vattenproblem. Provbörningar pågår.

Utö: Skärgårdsstiftelsen driver projekt främst för att få boende åt sin personal. En mycket aktiv process.

Att så mycket händer överallt samtidigt ger en mycket kraftig och positiv signal och nu gäller det att gå vidare. Planprocesser ska slutföras, bygglov sökas m.m. Det är stora projekt och man måste se över organisationsform både under inledningsskedet och i framtiden för att hitta lämpliga former. Landshövding Per Unckel har vid flera tillfällen deltagit i diskussioner kring detta och man upplever ett stort stöd från Länsstyrelsen i hela processen. Det är viktigt att hitta finansiering. Insats, villkor och räntor påverkar i mycket stor utsträckning framtida hyresnivåer. Konstateras att området inte är nytt, det finns tidigare erfarenheter från Skärgårdarnas Riksförbund. Det finns också många som är intresserade av skärgårdsboende och som anmält sig via SIKO:s hemsida "Siko-stugan".

efter genomgången delades åhörarna upp i grupper för att diskutera följande:

- *Var hittar vi pengarna?*
- *Hur organiserar vi oss under resp efter byggprocessen*

(Privata investerare, kooperativt boende, skärgårdens bostadsaktiebolag, tomträtter)

Block B – ATT JOBBA

Kjell Bjurman från Företagarna Skärgården presenterar skärgårdens arbetsmarknad som den ser ut idag. Det finns gott om jobb men ont om arbetskraft i många fall. Många fortsätter att jobba efter pensionsåldern. Finns få som tar över. Svårt för ungdomar att få F-skattsedel idag. Det krångliga regelverket avskräcker även företagare som drar sig för att anställa även om det behövs mer personal i företaget. Ansvar är för stort och marknaden liten och varierar över tid. Skärgårdens största arbetsgivare är Polisen som har flera anmälningssentraler på öarna. Vore bra om t ex Waxholmsbolaget och Skärgårdsstiftelsen flyttade ut sina kanslier. Hantverksjobb finns det många och det ökar, liksom vård och omsorg. För unga som vill komma igång rekommenderas lokala företagareföreningar för att få kontakter. Går att vara både anställd och företagare och finns nya verksamhetsformer som "egenanställd".

En kalkyl presenterades över hur ekonomin skulle kunna se ut för anställd respektive företagare i skärgården. Viktigt att tänka på "skärgårdsavdraget" (att det tar tid att åka till tandläkaren, eller när turlistorna inte passar osv) som ger färre timmar faktisk arbetstid.

efter genomgången delades åhörarna upp i grupper för att diskutera följande:

- *Vilken typ av jobb skulle locka flest att flytta ut?*
- *Vad tror ni om utlokalisering av arbetsplatser till skärgården?*
- *Hur påverkar en ökande turism skärgårdens arbetsmarknad?*

(Distansjobb, telemarketing, projektjobb, vård, service, restaurang. behövs företagshus)

Block C – TRIVAS OCH HA KUL

Barbro Nordstedt visar och berättar om livet på Söderöra året runt. Viktigt att framhålla att allt inte är idyll, men att det faktiskt funkar även om man inte kan kila ner på Seven Eleven om man glömt köpa mjölk. En realistisk bild av skärgårdsboende är viktig om vi ska nå rätt sorts personer. Det finns många förutfattade meningar om skärgårdslivet som inte alltid stämmer så bra.

Agneta Österman berättar om BUS-projektet som SIKO drivit och där man gjort stora insatser för ungdomsverksamhet under ett projektår som nu är planerat att rulla vidare in i ett samarbete med organisationen Vi Unga. Både unga och äldre måste engagera sig själva för att trivas och ha kul tillsammans med andra.

Vi måste också lära oss att ta hand om de som flyttar ut så de snabbt blir delaktiga.

efter genomgången delades åhörarna upp i grupper för att diskutera följande:

- *Vilka förutfattade meningar om skärgårdsboende kan hindra folk att flytta ut hur hanterar vi dem?*
- *Vilka grundläggande samhällsfunktioner måste finnas för att det ska fungera att bo och leva i skärgården för barn, ungdomar och vuxna?*

(Mörkt, ensamt, social kontroll, inga affärer, isolering, inga jobb. Mer information, lokala integrationsverk, föreningslivet kan bidra, rätt målgrupp)

Summeringen av dagens möte blev att en del av dagens frågeställningar ska tas upp på interkommunala skärgårdsrådet i november. Viktigt att politiker och tjänstemän i respektive kommun agerar samstämmigt så vi får tydliga förutsättningar och riktlinjer för framtida utveckling.

Kjell Bjurman informerade också om Företagarnas Dag på Sandhamn 23 november dit alla hälsas välkomna.

Vid anteckningsblocket
Agneta Österman